

Frantxua Maitia

(Iparraldeko Alderdi Sozialistako idazkari nagusia)

astejorran

Egoitz Urrutikoetxea

(ABko Idazkaritzako kidea)

Beharrezko Laborantza
Ganbera

Joan den ibiakotzean, Euskal Laborarien Batasunak galdeturik, iragan da Izpurako Herriko Etxean, Sindikateko ordezkariaren eta Alderdi Sozialistako hautetsi zen-baiten artean bilkura interesgarri bat, Gerard Bedos, Alderdi Sozialistako laborantzako arduradun nazionalaren inguruan. ELBkoek, oroitaraziz zer izan diren Ganberako hauteskundeetako emaitzak, aurkeztu dute abiatu duten kanpaina, hautetsien sostenguari eskuratzeko, Euskal Herriari eman izan zaion merezi lukeen Laborantza Ganbera. Ez da hori eskakizun berria. Duela sei urte, eskakizun berak, ehun bat auzapezen sinadurak bildu zituen, hirutarik birenak. Euskal lurraldeak indar handia agertzen du gazteen instalazionari begira eta ez da nihun, ez Akitanian ezta Frantzian zehar, bertz lekurik hemen bezainbat nahikariarik etxaldeen segida hartzeko. Anitz gauza aurreratu dira hemen Paueko laborantza ganberatik laguntza izpirik ukan gabe. Alta, behar-beharrezkoak lirateke, zerbitzu publiko baten pare den Laborantza Ganberako teknikarien aholkuak eta animatze ekitaldiak. Non dira alokatzen dituen hirurogei pertsonak? Laborarien arabera errepertituak balire, hogeita hamar bat behar lirateke Euskal Herrian. Ez daude neurri horretan!

Legeak dio, departamendu bakoitzean laborantzako ganbera bat badela. Baina, Paris inguruan departamendu berriak egin zirelarik, legeak ukan zuen orduko lehen ministroarengandik, derogazio bat eta ez ziren denetan ganberak eraiki. Alde batera egin zena ez

ote liteke bertzeraz egiten ahal? Eta departamendu berean bi ganbera kokatu, merkataritza alorrean egin zen bezala? Hona zer dioten ELBkoek, zabalduz hein aburuz, lehen ministroarengandik dekretu soil bat aski litzatekeela.

Bedos arduradunak azpimarratu du, departamendu honetan gertatzen den demokraziaren ostikatzeari ez dela segurki kasu bakarra Frantzian, eta lehenbailehen, laborantza ganberetako ordezkari buruzko legea kanbiatu behar dela, egokiagoa asmatuz. Hala nola, zenbait erakundek ez lukete gehiago parte hartzerik, adibidez banku eta segurantzak erakundeak. Frantzian zehar diren ganberetako borts mila langileak hobeki enplegatuak behar lirateke, bertz laborantza modelo baten zerbitzuko.

Euskal departamendu batek berekin dakar laborantza ganbera. Baina anar-tean, Euskal Herriak eskuratu duen hitzarmen bereziak behar luke laborantza mailan egiazko egitura berezi bat, laborantzari buruzko politika ongi aplikatua izan dadin. Pays egituraren barruan koka daitekeena eta laborantza ganbera baten parekoa, bederen esperientzia gisa eraikirik. Azken egun hauetan prefetak proposatu du ELBri Euskal Herriarentzat CDOA berezi bat, Euskal Herrian berean erabakiak izan diren hemengo dosierak. Urrats aurrerakoia daitaie ez bada bietan erabakitzerik, lehenbizikorik Baionan eta gero gauza berarentzat berriro Pauen.

Laborantza munduari buruz egin daitezkeen bi keinu horiek ondorio baliagarriak dakartzakete. Hitzarmen bereziarekin koherentzia osoan leudeke.

Ikuspegi nazionala
behar dugu

Azken egun hauetan, Lapurdi, Nafarroa Beherea eta Zuberoako abertzale mugimenduen baitan garatzen ari den eztabaidaren berri lau haizetara zabaldu da, barne eztabaida bat behar bezala gauzatzeko gutiengo baldintzarik eskaintzen ez duen eremu batean, komunikabideen eremuan preseski.

Ez dakit filtrazio eta erabilpen mediaticoak eztabaida sano eta sakon baten garapenerako lagungarri diren, haatik, *euskal aferetan* adituak diren komunikabide frantses nahiz espainolek izugarri kontent izan behar dute. Jauntzi zikinak etxean zurtzea izaten da arruntena, nahiz eta badi-ren etxetik kanpora joatea nahiago izaten dutenak. Etxekoen aitzinean nola joka ez dakitelako, edo funtsezko argudioei ihes egiteko. Bakoitzak berea.

Pandoraren kutxa engoitik irekia da, eta ez dut uste epe ertainean bederen hetsiko denik. Espero dezagun, aski heldutasun ukanen dugula eztabaidak bururaino eramateko eta, ororen buru, ideia edo ikuspegi ezberdinak bilduko dituen elkargunea xutik atxikitzeko. Hori da bederen, Abertzaleen Batasunaren baitan parte hartzen ari garen hainbat kideren xedea: bate-tik Euskal Herri guziko ezker abertzalearen Batasuna eraikitzen hasi eta, aldi berean, hiru euskal lurralde haue-tako abertzaleen arteko elkargunea

(Abertzaleen Batasuna) xutik atxikitzea, bederen sail instituzionalari begira.

Argudio anitz zabaltzen ari da eztabaidaren funtsezko funtsa antzaldatzeko edo. Arazoa ez da nork nor jenen duen jakitea, baizik eta bortsaz inposatu dizkiguten muga eta eremuak gure oinarri izan behar duten, eta Euskal Herriaren berreraikuntza nondik dugun abiatzen jakitea. Lurralde jakin bat erabakigunetzat hartzea, Euskal Herriaren barne zatiketan eta desa-

gerpenean barnatzea dela ohartuko ez garen artean, herri zahar honen geroa antzematea geroago eta zailagoa izanen da.

Ez dut duda mikorik, nazio berreraikuntza estrategia zinez Euskal Herri guztian bideragarria izanen bada, lekuan lekuko errealitateen

araberako gauzapena ukan beharko duela. Hartara, iraganeko eskemak errepikatzen dituzten kritika antzuetara lerratu beharrean, zehaztu dezagun zein izan daitekeen eta nola segurtza dezakegun Lapurdi, Nafarroa Beherea eta Zuberoaren parte-hartzea Euskal Nazioaren berreraikuntza estrategia-ren garapenean.

Haatik, gure herria altxatzeko ikuspegi nazionala izan beharko dugu, herri bezala pentsatu eta elkar ezagutu behar dugu. Behar dugun oreka, elkarlanetik etorriko da, eta ez bertz inondik.

XEDEA

Euskal Herriko ezker abertzalearen Batasuna eraiki behar dugu, eta, aldi berean, AB xutik atxiki sail instituzionalean

gogoraturaz

Joxan Elozegi

DUELA 421 URTE

Joan Garai

1580 ko ekainaren 11n sortu zuen Joan Garai konkistatzaile bizkaitarrak Buenos Aires, Hego Amerikako hiri ospetsua. Urte batzuk lehenago, 1536an, portu-gotorleku bat eraiki zuen aieka hartan Pedro de Mendozak *Santa Maria del Buen Aire* izenaz, baina bost urte baino ez zuen iraun, kerandiak, bertako biztanleak, ez baitzuden espainiarren nagusikeria onartzeko prest. Halaz ere, seta gogorrekoak zirela erakutsi zieten itsas aldetik eta iparraldeko lehor-bideetatik gero eta saldo handiagoetan inguratzen ari zitzaizkien giza-ki bizartsu itxuragabe haiek, eta etsi egin behar izan zuten zaldun bizkaitarrak *Santísima Trinidad y Puerto de Santa María de los Buenos Aires* izenaz bataiatu zuen hirriaren aurrean. Peru eta Atlantikoko kos-

taldea lotu nahi zituzten inolaz ere espainiarrek, eta berebiziko papera jokatu zuen Joan Garaik egiteko horretan.

Hainbat herrik beretu nahi izan du Joan Garairen sorterrir-irudia; egun, ordea, Urduñan eta 1527. urtean sortu zela esaten dute gehienek. Hamabost urte zituela, osaba Pedro Ortiz Zaratekorekin jo zuen Perurantz, Blasco Nuñez de Vela erregeordeak gidaturiko ontziterian, eta

haren eskutik bizi izan zituen Hego Amerikako konkista-gertaera garrantzitsu batzuk, konkistatzaile ofizialen eta Pizorrotarren arteko gerra esate baterako. Ere-mu askoren konkistan esku hartu zuen Garaik eta jaiera handia erakutsi zuen goizdanik hiri berrien sortze-lanetan. 1568an egokitu zen Asuncionen eta 1573an abiatu zen Rio de la Platako lurretarantz, Parana ibaian beheiti. Urte

hartako azaroaren 15ean sortu zuen Santa Fe hiria, eta 1580ko martxoan ekin zion Buenos Aires hiria sortuko zuen espedizioari. Ontziz joan ziren arma-gizon gehienak, lehorretik gainerakoak, zibilak, abereak eta puskak garraio.

«Hego Amerikaren konkistan esku hartu zuen kapitain zuzenena, errukiorrena, ulerkorrena eta adeitsuena» izan omen zen Garai. Ez ziren iritzi berekoak, hiru urte geroago, 1583ko martxoaren 10ean, Garairen burua harrizko mailu batez zapatu zuten manuanek. Ez zuten 1580ko ekainaren 1ean, Buenos Aires hiria sortu baino hamar egun lehenago, indiarrek, mestizo batzuk buru, Santa Fen eta inguru guztian eginiko protesta bake-tsuauren aurka agindutako sarraskia ahan-tzi.